

Grens tussen mishandelen en opvoeden soms heel dun

... 'Ouders die hun kinderen mishandelen, zijn doorgaans heel gewone mensen', aldus Rien van IJzendoorn.

... De Leidse hoogleraar Gezinspedagogiek ontving gisteren de Dr. Hendrik Muller Prijs voor de gedrags- en maatschappijwetenschappen, tijdens een symposium over kindermishandeling in Amsterdam.

► LEIDEN

'Ouders die hun kinderen mishandelen, hebben vaak het beste voor met hun kinderen, zien wat wij mishandelen noemen als opvoedend straffen, of schieten gewoon uit hun slof', betoogde Rien van IJzendoorn tijdens het symposium dat de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen rondom de prijsuitreiking organiseerde. De prijs werd hem toegekend voor zijn hele oeuvre. Van IJzendoorn deed met zijn team onderzoek naar onder andere adoptie, kinderen in weeshuizen en kindermishandeling. Zijn onderzoek werd geroemd om de maatschappelijke relevantie, het wetenschappelijk hoge niveau en de toegankelijkheid tot de praktijk. Jaren geleden, toen Van IJzendoorn net benoemd was als hoogleraar pedagogische wetenschappen, paste hij een

week op een kind dat voortdurend huilde. 'Huilen roept aversie op', vertelde hij uit eigen ervaring. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer zes procent van de ouders van wie de baby veel huilde, het kind tijdens de eerste zes maanden wel eens geschud, geslagen of te hard aangepakt heeft. 'De scheiding tussen mishandelen en opvoeden kan heel dun zijn', betoogde Van IJzendoorn. Momenteel onderzoeken hij en zijn collega's de verschillen in stressreacties op huilen tussen ouders die wel en die niet hun kind mishandelen. Neurobiologisch onderzoek is volgens hem van belang om te zien hoe kindermishandeling blijvende gevolgen kan hebben voor het lichaam en het brein, en hoe hierop in interventies ingespeeld kan worden.

119.000 kinderen

Pas sinds 2005 wordt op grote schaal onderzoek gedaan naar het vóórkomen van kindermishandeling. Daaruit blijkt dat jaarlijks naar schatting 119.000 kinderen in Nederland worden mishandeld. Voor een groot deel van deze kinderen is er sprake van emotionele verwaarlozing, waardoor zij zich niet gezien en geliefd voelen. Kinderen hebben een groter risico op mishandeling in gezinnen waarvan beide ouders erg

laag opgeleid zijn, gezinnen met een alleenstaande ouder en gezinnen waarvan beide ouders werkloos zijn, vertelt Lenneke Alink, hoogleraar aan de Vrije Universiteit en Universiteit Leiden. Uit het onderzoek van de afgelopen jaren blijkt dat kindermishandeling niet afneemt, maar wel beter gesignaleerd en gemeld wordt. Naar effectieve interventies is echter nog maar weinig onderzoek gedaan.

Dat onderzoek is dringend nodig, vindt Eberhard van der Laan, burgemeester van Amsterdam en voorzitter van de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik. 'Gemiddeld heeft één kind in elke schoolklas te maken met een vorm van kindermishandeling. Als we bewust berusten, verandert er niets', zei hij. Gezamenlijk kunnen we zeker iets doen voor deze kinderen, aldus de burgemeester. De kinderen die nergens hulp kunnen vinden, moeten desnoods bij hem op de stoep bescherming vinden.

Van IJzendoorn vindt dat er meer onderzoek nodig is naar factoren die ervoor zorgen dat ouders niet overgaan tot mishandeling, en naar de veerkracht van kinderen. 'Sommige mensen hebben zeer indringende ervaringen, maar weten toch de draad van het leven weer op te pakken.' <